Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXII. Ч. 238. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 10-го ГРУДНЯ (DECEMBER) 1955. ДЕСЯТЬ ЦЕНТІВ — TEN CENTS No. 238. VOL. LXII.

НОВЛЕНД ЗАПОВІДАЄ МОЖЛИВІСТЬ СВОЄЇ КАНДИДАТУРИ

КАЛІФОРНІЙСЬКИЙ СЕНАТОР КАНДИДУВАТИМЕ ТОДІ, КОЛИ АЙЗЕНГАВЕР ВІДМОВИТЬСЯ ВІД КАНДИДАТУРИ; ПЕРЕДБАЧАЮТЬ БОРОТЬБУ МІЖ ПРАВИМИ Й ЛІБЕРАЛЬНИМИ РЕСПУБЛІКАНСЬКИМИ КАНДИДАТАМИ НА ВИПАДОК ВІДМОВЛЕННЯ АЙЗЕНГАВЕРА

Вашинґтон. — Провідник республіканської меншости в Сенаті сенатор Вільям Ф. Новленд заповів, що зголосить свою кандидатуру на президента, якщо президент Айзенгавер не заявить до 1-го лютого 1956, чи буде кандидува- Приятелі сенатора Новленда заявляють, що вже в перших днях лютого треба зголошувати кандидатури на президента, щоб можна було брати участь в стейтових правиборах. Сенатор Новленд хоче кандидувати на правиборах і тому зголосить свою кандидатуру без огляду на те, чи Айзенгавер до того часу заявиться щодо своєї кандидатури. Заяви сенатора Новленда свідчать про те, як про це думають в політичних колах, що в Республіканській партії знову готова початися боротьба між правим і ліберальним крилами. Праве крило республіканців очолює сенатор Новленд, бо те становище передав йому покійний сенатор Тефт, під час своєї недуги в 1953 році. Та цієї боротьби зовсім не буде, коли Айзенгавер зголосить свою кандидатуру, бо Новленд заявляє, що буде підтримувати Президента в найближчих виборах. Праве крило республіканців побоюється, що ліберальні республіканці навмисне зволікають з оголошенням кандидатури президента Айзенгавера, щоб кандидати з правого крила не мали часу на довшу підготову до виборчої кампанії. Недавно голова Крайового Республіканського комітету Лíонард В. Голл заявив, що це немає значення, чи Айзенгавер зголосить свою волю кандидувати в січні, чи аж в березні. Новленд після своєї недавної розмови з Президентом прийшов до переконання, що Айзенгавер не буде кандидувати. Але провідник р е с п ублíканської меншости в Палаті Репрезентантів конґресмен Мартин який того самого дня, що і Новленд, розмовляв з Президентом, твердить, що, на його думку, Айзенгавер таки буде кандидувати. В Республіканській партії від 1940 року йде боротьба між правим і ліберальним крилами на номінаційних конвенціях. Сенатор Тефт кандидував проти губернатора Томаса Дюї, а в 1952 році проти генерала Двайта Д. Айзенгавера. Тоді перемагали кандидати ліберального крила, а тепер вплив Президента такий сильний, що праве крило республіканців навіть не виставить свого противкандидата проти Айзенгавера, якщо він буде кандидувати. Але як Айзенгавер відмовиться від кандидатури, то праві республіканці рішені виставити кандидатуру сенатора Новленда.

Айзенгавер нараджується над оборонним бюджетом і допомогою закордонові

Термонт, Мерилeнд. — Президент Айзенгавер нараджувався впродовж п'ятьох годин і 30-ох мінут над оборонним бюджетом країни і над тим, скільки ЗДА повинні призначити в своєму бюджеті на допомогу закордонові. Про ці наради не видано окремого повідомлення, але секретар оборони заявив, що видатки на оборону виноситимуть коло 35 більйонів долярів. Видатки на допомогу закордонові мають бути в дотеперішній висоті. Секретар скарбу Джордж Гомфрі заповів, що бюджет буде в найближчому фінансовому році збалянсований, і що буде можливість зменшити деякі податки, якщо економіка країни стоятиме на тій висоті, на якій вона є тепер.

Уряд турбується збільшенням військових резерв

Вашинґтон. — Секретар армії Вілбер Брокер скликав на нараду до Пентаґону генералів, які дбають про військовий вишкіл, і заявив їм, що справа збільшення військових резерв повинна нині бути найголовнішим їхнім завданням Секретар Брокер сказав, що команди вишколу повинні всіми своїми засобами дбати про те, щоб якнайбільше юнаків голосилося до служби в резерві. Вправи резервістів при кінці тижня і на вакаціях повинні бути такі цікаві для вишколюваних, щоб притягали якнайбільше молоді до військової служби. Мають зорганізувати окремі школи, в яких вишколюватимуться ті, що будуть працювати над навчанням резервістів, бо деякі дотеперішні інструктори вчать вояків під час довгих і нудних лекцій. (Згідно з новим законом резервісти вишколюються впродовж шістьох місяців, а пізніше впродовж сімох років доповнюють свій вишкіл наприкінці тижнів та під час вакацій).

В АМЕРИЦІ

● **Деякі нюйоркські** підприємства плянують цього року під час Різдва і Нового Року чотириденні ферії. Вільні дні Різдва і Нового Року перенесені будуть з неділі на понеділок, а деякі фірми, крім того, дадуть своїм робітникам ще й вільні п'ятниці.

● **Адлей Стівенсон** заявив, що він не був страйколомом, бо не знав нічого про страйк, коли відлітав з Шикаґа до Ню Йорку. В Шикаґо тоді страйкували члени Спілки Летунських Інженерів.

● **У Сиракюзах, Н. Й.,** пожежа знищила римо - католицьку церкву св. Вінсента а Павльо, вартости 600,00 долярів. Церква була забезпечена. Причина пожежі невідома.

● **Президент А й з е н гавер** прийме на авдієнцію в понеділок, 12-го грудня, уруґвайського президента Луїса Батле Берреса. Це буде перша після недуги президента Айзенгавера авдієнція в Вашинґтоні голови чужої держави. Президент Ґватемалі Карльос Кастілльо Армас відвідував Айзенгавера в шпиталі в Денвері.

● **Губернатор Мишіґену** Дж. Меннен Вільямс заявив, що ЗДА повинні збільшити допомогу закордонним державам, щоб не тратити приятелів і союзників у холодній війні проти комуністичної Росії.

● **Крайовий командант** Американського Леґіону Аддинґтон Ваґнер відвідав в Ню Йорку генерала армії Даґлеса МекАртура. З Ваґнером був і бувший командант Американського Леґіону Джеймс Ф. О'Нейл. У розмові вони згадували японський напад на Перл Гарбур, учинений 14 років тому.

● **Міський суддя** в Ню Йорку засудив до 2,899-долярової грівни або 560 денного ув'язнення 70-річного Дейвіда Г Скотта, який 56 разів порушив приписи їзди автом. Його син, 30-річний Рассел Д. Скотт, дістав 30 днів тюрми або 150 долярів гривни. В дійсності автом їздив син, але батько взяв вину на себе, бо авто було зареєстроване на його ім'я. Обидва вони є маґістрацькими урядниками.

● **Нюйоркський губернатор** Гарриман наказав скреслити на посвідках про право їзди автом рубрику „колір шкіри". Отож на цих посвідках не буде зазначене, якої раси є її власник. Гарриман уважає, що ця рубрика зневажала кольорове населення.

● **Статистичне бюро** повідомляє, що пересічна площа під американською фармою становить 242.2 акра. Пересічна американська фарма зросла від 1950 року на 26.9 акра, а від 1910 року — на 104 акри.

СТІВЕНСОН З ПРОВІДНИКАМИ ОБ'ЄДНАНИХ СПІЛОК



Адлей Стівенсон, демократичний кандидат на Президента ЗДА, з провідниками об'єднаних востаннє в одну робітничу спілку Американської Федерації Праці і Конґресу Індустріяльних Організацій — президентом АФП-КІО Джорджом Міні (зліва) і віцепрезидентом Волтером П. Рутером (праворуч) під час заключної сесії конференції обох спілок.

Стівенсон закидає республіканцям спричинювання клясової боротьби й ненависти

Ню Йорк, Н. Й. — Демократичний кандидат на президента Адлей Е. Стівенсон промовляв на зборах АФП—КІО в Ню Йорку і заявив, що деякі члени уряду президента Айзенгавера й провідні республіканські політики ведуть „огидну політичну гру, яка викликає ненависть і конфлікт між окремими групами населення". Стівенсон казав, що жадна передвиборча кампанія не усправедливлює того, що роблять деякі республіканські провідники, викликаючи серед населення клясові антаґонізми. Присутні на цих зборах робітничі делеґати вітали промову Стівенсона з найбільшим ентузіязмом, якого не було навіть під час промови нюйоркського губернатора Аверелла Гарримана, який також належить до можливих демократичних кандидатів на президента. Стівенсон назвав у своїй промові секретарів рільництва Езру Тефта Бензона і внутрішніх справ Доґлеса МекКея та сенатора Беррі Ґолдвотера, які в своїх заявах причиняються до того, що між населенням ЗДА виникає класова ненависть. Стівенсон назвав те явище небезпечним для цієї країни. „Ми, в цій країні", казав демократичний кандидат на президента, „щотільки недавно позбулися закликів до ненависти, які голосив сенатор Джозеф МекКарті. Тепер МекКартизм вже не належить до доброго стилю". І тому, на думку Стівенсона, не треба знову змагати до того, щоб між населенням цієї країни виникла ненависть між окремими групами, та щоб ширилося почуття клясових різниць і антаґонізмів.

Шеф штабу армії домагається стабільного оборонного бюджету

Ню Йорк, Н. Й. — Шеф штабу армії генерал Максвелл Д. Тейлор заявив на зборах Американського Артилерійського Товариства в готелі „Валдорф-Асторія", що ЗДА мусять мати стабільну оборонну програму, щоб не допустити до того, що сталося 14 років тому, коли японці без виповідження війни напали на Перл Гарбор. Цю промову виголосив Тейлор в 14-ті роковини підступного японського нападу. Щоб мати стабільну оборонну програму, треба стабільного оборонного бюджету, і то впродовж багатьох років, бо всякі більші зміни в оборонній програмі спричиняють великі шкоди для безпеки країни. Зменшення збройних сил ЗДА на 50,000 вояків до 1 липня 1956 року потребуватиме великих коштів. Відійдуть з війська вишколені вояки, і знову треба буде нових коштів і часу на вишкіл нових рекрутів. Президент Айзенгавер прислав Артилерійському Товариству признання за його дотеперішню працю.

Арґентинська армія приборкує поліцію

Буенос Айрес. — Згідно з останніми п о в і д омленнями, з'єднання арґентинської армії та летунства перейняли контролю над поліційними станицями в опозиційній до теперішнього уряду Мендозі. Сталося це після ув'язнення і відвезення до Буенос Айресу ген. Авдічіо й інших високих офіцерів армії в Мендозі. В урядових колах вістки про ці арешти підтверджено, хоч водночас заперечено, що вони мають зв'язок з якоюсь протидержавною змовою. Ген. Авдічіо був командантом військового гарнізону в Мендозі за перонівського режиму і після вересневої революції подався до димісії. Теперішній федеральний адміністратор провінції Мендози ген. Назар заявив, що мендозька поліція залишилася вірною перонівським гаслам і діяла незгідно з принципами визвольного руху. Негайно після перейняття військом контролі над поліційними станицями в Мендозі зрезиґнував шеф поліції в Мендозі Сквассіні і на його місце призначено полк. Фернанда Елізондо.

Новий український лікар в Нюарку

Нюарк, Н. Дж. — Довідуємося, що д-р Богдан Олесницький одержав востаннє дозвіл виконувати лікарську практику у стейті Ню Джерзі та задумує відкрити свою лікарську канцелярію в Нюарку. Д-р Олесницький закінчив медичні студії перед війною у Львові та був кілька років асистентом бл. п. проф. Маріяна Панчишина. На еміґрації працював спершу як лікар в Горішній Австрії, а пізніше як примар шпиталя для скитальців в Зальцбурзі. До Америки переїхав разом з родиною при кінці 1949 року і з цього часу працював як лікар-резидент в St. James Hospital і St. Michael's Hospital з Нюарку. Крім своєї професійної праці д-р Олесницький мав все зацікавлення до суспільних питань. Як студент медицини був головою Медичної Громади у Львові та дописував періодично до щоденника „Новий Час" на теми гігієни й медицини. Тут в Америці містив вже неодноразово свої дописи у „Свободі". Є членом Українського Лікарського Товариства та Наукового Товариства ім. Шевченка, а від початку свого перебування в Америці є членом Українського Народного Союзу. Українська громада напевно з радістю та найкращими побажаннями для д-ра Олесницького прийме вістку про його професійний успіх та пляни.

Національний Китай погрожує, що не допустить Монголії до ОН

Об'єднані Нації. — Національ-китайський уряд на Формозі заявив, що він не змінив свого строго неґативного відношення до справи прийняття нових 18-ти членів до Об'єднаних Націй. Він погрожує, що зголосить на Раді Безпеки „вето" проти прийняття Зовнішньої Монголії, при чому пригадує, що Зовнішня Монголія, цілком підпорядкована Совєтам, взяла активну участь однаково в громадянській китайській війні по стороні комуністів, як і в комуністичній аґресії в Кореї. Американський амбасадор Ранк на Формозі відвідав, разом із націонал-китайським міністром закордонних справ д-ром Єгом, маршала Чіянґ Кай-шека, але той — як впевняють часописи — не змінив свого давнього принципового становища. Тим часом Генеральна Асамблея прийняла в четвер 8 грудня резолюцію про прийняття тих держав до ОН, у відношенні до яких „нема проблеми уніфікації". Цю резолюцію прийнято так само, як на Політичній Комісії ОН, 52 голосами проти двох, а саме Національного Китаю і Куби. Засідання Ради Безпеки для цієї справи призначено на суботу 10 грудня. Запевнено більшість двох третин голосів членів Ради Безпеки, але не зліквідовано ще небезпеки, що Національний Китай заблькує цілу справу своїм „вето". З свого боку Національний Китай зґолосив внесок на прийняття 13-ти вільних держав, виключивши з них Непаль і Фінляндію, які — мовляв — визнали комуно-китайський уряд, зате вставивши туди Південну Корею і Південний В'єтнам. Ця резолюція не має вигляду перейти, тим більше, що практично вона нереальна, бо СССР заповів, що „або 18 або ніхто": без прийняття 5-х комуністичних держав неможливо прийняти будь-яку іншу державу.

Англія відкидає концепцію невтральної країни

Лондон. — Англійський уряд, у згоді з англійськими військовими чинниками, рішуче відкидає концепцію невтральної об'єднаної Німеччини — стверджує добрий знавець англійських політичних відносин, кореспондент „Н. Й. Таймсу" Дрю Мідлтон. Ця концепція, мовляв, воскресла після невдачі останньої Женевської конференції і знаходить чимало прихильників однаково в німецькому, як англійському громадянстві. — Проте відповідальні англійські військові й політичні чинники здають собі справу, що на випадок проголошення об'єднаною Німеччиною „невтральности", що була б, зрештою, передумовою об'єднання (як у випадку Австрії), американські війська відійшли б негайно з Німеччини, з небезпекою що вони залишать взагалі европейський континент. Це була б смертельна аґроза для цілої Европи. Вже втрата нової німецької армії була б великим послабленням збройної сили НАТО, а конечність переставити стратеґічні пляни на оборону Европи аж від кордонів Франції — поставила б під сумнів взагалі можливість оборонити европейський континент проти першого великого наступу Совєтів. В такому разі стратеґія Заходу мусіла б опертися тільки об атомову зброю і летунство. З усіх цих міркувань англійський уряд відкидає „невтральність" Німеччини, що була б тільки вступом до опанування Европи большевиками, — впевняє англійський журналіст.

Грецько-англійські взаємини знову погіршились

Атени. — Архиєпископ Макарій, лідер греків на Кипрі й чоловий борець за право Кипру прилучитись до Греції, оприлюднив заяву, що він відкинув останні англійські пропозиції в справі Кипру. Т пропозиції зробив англійський генеральний губернатор маршал Гардінґ у таємній розмові з ним 21 листопада ц. р. Арх. Макарій стверджує, що вправді Англія в принципі погоджується признати Кипрові право самовизначення, але практичне переведення того права узалежнює від такої скількости різних передумовин, що насправді воно залишається фікцією. „Англія одною рукою дає, а другою відбирає" — заявив арх. Макарій, тавруючи „словесну акробатику" англійської пропозиції. Кипр знаходиться під англійським управлінням від 1878 року, а на пів мільйона його мешканців — три четвертини становлять греки, одну ж четвертину — турки. Маршал Гардінґ відповів на відмову Макарія і скріплення акції грецьких терористів — проголошенням воєнного стану на Кипрі та поставленням у стан бойової готовости тамошніх 12,000 англійських вояків. Проте англійська дипломатія не припинила своєї акції в користь грецько-англійського замирення на плятформі якогось компромісу в справі Кипру.

Чистка фльоти у Бразилії продовжується

Ріо де Жанейро. — На командних становищах у бразилійській фльоті відбувається дальша чистка з елементів, незадоволених сучасним бразилійським режимом діючого президента Рамоса. Після усунення генерального інспектора фльоти адмірала Содре, розпорядком уряду звільнено з становищ адмірала Вальдемара де Араухо Мота, команданта Морської Академії та командантів кружляка „Баррасо", шістьох нищильників і вишкільного корабля „Альміранте Сальданга" та інших. Звільнення цих офіцерів проголошено окремим декретом діючого президента Рамоса. Командування бразилійської фльоти є головним, хоч і пасивним осередком опозиції проти діючого президента Рамоса і проти політики деяких командантів армії. Частина адміралів і високих офіцерів фльоти стоїть на становищі, що армія порушила основи конституції, усуваючи діючого президента Карля Люза і перешкоджуючи конституційному президентові Хуао Кафе Фільго виконувати його президентські обов'язки.

Нарада партійних головачів України

1-го грудня закінчилась у Києві республіканська нарада секретаріа сільських райкомів, секретарів обкомів комуністичної партії і голів виконкомів обласних совєтів. Головним доповідачем на нараді був секретар центрального комітету компартії України А. Кириченко, який виголосив доповідь на таку многословну тему: „Про попередні підсумки сільсько-господарських робіт в колгоспах та радгоспах України і про завдання партійних організацій у вирощуванні високого врожаю всіх сільськогосподарських культур і успішне переведення зимівлі худоби в колгоспах та радгоспах республіки". На нараді особливо гострої критики зазнали партійні і совєтські органи Житомирської, Дрогобицької та „деяких інших" областей. У Житомирській області, наприклад, ще й досі не виконано плян зяблювання, не закінчено обмолоту збіжжя, вивезення цукрових буряків, повільно, неорганізовано йде обробіток льону.

ДОЛЛЕС ПОВТОРЮЄ ПЕРЕСТОРОГУ ЩОДО МАСОВОЇ ВІДПЛАТИ

Шикаґо. — Совєтський Союз, вірний науці Леніна про „зиґзаки" в політичній тактиці, змінив під враженням сили Заходу тільки тактику, а не цілі; Захід, не залишивши сумніву, що він відповість масовою і негайною відплатою за кожну дальшу совєтську аґресію, мусить і надалі зберігати свою силу, — говорив державний секретар Доллес на зібранні „Іллинойс Манiфекчерерс Ассосієйшен" в Шикаґо. Він звернув увагу на різні фази совєтської поведінки. Спершу вони були аґресивні й вели завойовницьку акцію в різних частинах світу. Вони зробили спробу окупувати північний Іран, затіяли громадянську війну в Греції, почали бльокаду Берліну, зробили переворот в Чехословаччині, пішли війною в Кореї та Індокитаї, творили воєнну атмосферу з протоці Формози та вічно погрожували Західній Німеччині у зв'язку з її заходами включитися в західню систему. Від останньої весни цей період насильств і погроз почав заникати. Вірні теорії Леніна про тактику „зиґзаків" і навчанню Сталіна, що завжди треба знати, коли відступати, і коли атакувати, Совєти змінили тактику, не змінивши своїх цілей. До цього примусила їх щораз більша збройна і моральна сила Заходу. Вільні нації застосували дві методи самооборони: вони голосно-перестеріґали, що кожна спроба аґресії стрінеться з негайною і страшною відплатою, та водночас скріплювали власну силу. Тут Доллес пригадав всі ті військово-політичні союзи і бльоки, що їх створено для самооборони перед небезпекою аґресії згідно з чартером Об'єднаних Націй про право колективної самооборони, За вийнятком південної Азії, якої країни проголосили свій „невтралізм", завершено вже плян ланцюгу оборонних союзів. Захід прийняв стратеґію рухомої оборони й можливости контратаки скрізь у світі, де така контратака була б конечна. Коли б кайзер і Гітлер знали були, що їх війни стрінуться з відпором об'єднаного заходу, тоді вони напевно не були б ризикували розпутування війни. Совєти, опинившись перед заблькованою можливістю дальшої воєнної експансії, повели нову тактику, яка зрештою іде по лінії їхніх давніх бажань і наук: рішили підступом експлоатувати недорозвинені країни. Замість старатись за підвищування життьового рівня власних народів, вони повели пропаґандивну й підривну політичну кампанію в чужих малорозвинених країнах, обіцюючи їм підступно економічну допомогу. Тут Доллес виразно вказав на останню кампанію Хрущова й Булганіна в Індії і Бірмі, висловивши водночас переконання, що тамошні державні діячі, маючи великий досвід, свідомі тих небезпек, що їх криє в собі совєтська політика залицяння. Доллес пригадав зовсім інші шляхи, якими йшла допомога збоку А м е р и к и малорозвиненим країнам: це був позбавлений всякого еґоїзму дух місіонарів, купців, вчителів і лікарів, які йшли в оті недорозвинені країни, подаючи допоміжну руку їхнім народам. Закликавши до продовжування розбудови збройної сили. Доллес водночас закликав до мобілізації духових сил, потрібних для відпору загрозі збоку інтернаціонального комунізму.

У Бонні радять німецькі дипломати

Берлін. — До столиці Західньої Німеччини з'їхались з різних країн німецькі дипломати на першу найбільшу до цього часу спільну нараду в справах закордонної політики Західньої Німеччини та її тактики в різних країнах світу. Загалом у конференції беруть участь 19 амбасадорів, 4 міністри й один генеральний дорадник. На ту нараду приїхали західньо-німецькі амбасадори м. ін. з ЗДА, Канади, Англії, Франції, Італії, Еспанії, Єгипту й Індії. Головні справи, що становлять тему нарад: невдача останньої Женевської конференції в справі об'єднання Німеччини, нав'язання дипломатичних взаємин з Совєтами і натиск Совєтів та східньо-німецьких комуністів на безпосереднє переговорювання з комуністичним урядом Східньої Німеччини. Західньо-німецький уряд рахується з можливістю, що різні чужі держави ступнево визнаватимуть східньо-німецьку „республіку". Західня Німеччина буде відкликувати своїх репрезентантів із таких держав, уважаючи, що вона не може признавати принцип „двох Німеччин" та „суверенність" Східньої Німеччини, підпорядкованої Москві за посередництвом одної німецької комуністичної партії. Власне ці справи журять німецьких дипломатів. Конференції проводить міністер закордонних справ фон Брентано.

В СВІТІ

● **Молотову залежить не на** хлібі, а на гарматах — такий зміст заяви державного секретаря Доллеса, який аж тепер розкрив зміст своєї розмови з совєтським міністром закордонних справ у Женеві 13 листопада ц. р. Доллес заявив Молотову, що коли Совєтському Союзові залежить на нормальних торговельних взаєминах з ЗДА, то ЗДА мають велику надвишку харчових запасів. Молотов на це нічого не відповів, але домагався скасувати обмеження у вивозі до комуністичних держав матеріялів стратеґічного значення.

● **Совєтське летунство** зросло на велику кількість важких бомбардувальників, далекопростірних ракетних і турбомоторових літаків, твердить офіційний англійський довідник про летунство в усіх країнах світу. Західні держави так мало знають про таємниці совєтського летунства, що в цьому довіднику присвячено йому тільки 9 сторінок, тоді як на 108 сторінках говориться про летунство ЗДА, на 36 сторінках — про летунство Англії, а на 33 — Франції.

● **У Бомбаї** індійська поліція заарештувала провідників плянованої антиамериканської демонстрації, що мала відбутися у зв'язку з нібито прихильним до Португалії становищем ЗДА у справі португальської колонії Гоя, до якої має претенсії Індія. Індійські націоналісти, що підготовляли демонстрацію, були підбурені останніми промовами Хрущова.

● **У Лондоні,** на північному кінці Вайтголлу, вулиці, де стоять найбільші державні будинки, у четвер вранці вибухла велика пожежа в горішніх поверхах будинку Адміралiції, головної кватири англійської морської фльоти. Цей будинок віддалений на якої пів милі від королівського палацу Бюкінґгем. Поки 12 дружин пожежної сторожі зуміли стримати вогонь, він знищив два горішні поверхи цього будинку.

● **Німецькі комуністи** заарештували й передали совєтській військовій владі двох американських вояків, які нібито у підхмеленому стані побили перед шинком комуністичного актора Вернера Лірка. Вояки старалися втекти в таксі до Західнього Берліну, але німецький шафер завіз їх до станиці східньо - берлінської поліції.

● **В японській** в'язниці Фучу сиділо 56 американських військовиків, засуджених японськими судами за різні провини супроти японців. З них 32-ох перевезено вже до іншої в'язниці, недалеко американської морської бази. Американські в'язні скаржилися, що в японській в'язниці не палять, без уваги на морози.

● **Англомовна преса** порівнює Клемента Етлі, який саме зрікся головства в англійській Парті праці, до Гаррі Трумана: „Це малий чоловік, який за свого урядування зробив великі діла й приймав великі рішення". За часів, коли Етлі був прем'єром, Англія надала самостійність Індії, Бірмі і Цейльонові.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES.	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

КОНСОЛІДАЦІЙНІ АНАЛОГІЇ

Завершене цього тижня об'єднання двох великих американських робітничих організацій, Американської Федерації Праці та Конгресу Індустріяльних Організацій, в одну могутню робітничу федерацію, мимоволі наводить деякі аналогії з консолідаційних заходів українських груп у вільному світі. Передусім, консолідація американського робітничого руху потверджує, що концепція „в єдності сила", не зважаючи на свою давнину, ні в чому не втратила своєї актуальности й сьогодні. Навпаки, вона тільки посилюється та актуалізується заавансованими формами суспільного життя і загальним положенням. Єдністю бо можна добитись багато більших успіхів і легше відвернути численні загрози. Не без причини єдність і консолідація грають також чи не найголовнішу ролю в теперішній політиці вільного світу.

Американський робітничий рух об'єднався знову після двадцяти років великих суперечностей і внутрішньої боротьби. Конгрес Індустріяльних Організацій був створений 20 років тому на тлі організаційних непорозумінь після того, як АФП на конвенції в 1934-му році прийняла резолюцію про „розвиток нових метод в організації робітників в індустріях масової продукції", добачаючи „кривду", „дискримінацію" та „упослідження" в робленні різниць між масовими і цеховими, себто масовими і кваліфікованими робітниками. Отже, в розкол були вмішані і принципи, і цілі, і організаційні форми.

Пізніший розвиток, взаємна конкуренція і взаємна боротьба ці різниці, здавалося, тільки поглиблювала. Проте, двадцять років практики і життя їх таки перемогли, і сьогодні робітничий рух знову „сконсолідований". Це не значить, що всі ті різниці нагло перестали існувати, що доказує хоч би факт, що в новій федерації існуватиме окремий відділ для організацій індустріяльних робітників. Все ж таки робітництво та його провідники зрозуміли, що спільні цілі і завдання далеко важливіші, ніж розбіжності, і що ці різниці не сміють стояти на перешкоді в спільному змаганні до спільних цілей.

Є велика аналогія між історією та причинами розбиття американського робітничого руху і між внутрішніми українськими суперечностями. В одному й другому випадку порізнені мали однакові цілі, а до розбиття спричинялись більше або менше теоретичні принципи, форми і не в малій мірі особисті чи групові амбіції. Але це й була б чи не єдина, хоч і основна аналогія, бо вже важко добачити більшу аналогію в методах і завзятті взаємного поборювання між порізненими американськими робітничими і українськими політичними чи суспільними групами, як і немає аналогії в перемаганні та кінцевій перемозі тих взаємних групових непорозумінь.

Американські робітничі організації були порізнені, конкурували між собою і одна одну поборювали, але робили це в „пристойній" формі, і це зовсім не перешкоджало їм виступати солідарно в обороні своїх основних інтересів, не було перешкодою для тісної співпраці з урядом та урядовими агенціями під час війни, як не було перешкодою і для взаємних порозумінь у поодиноких конкретних справах та проблемах. Інакше виглядає, або щонайменше інакше досі виглядала справа між українськими політичними групами, які у взаємному поборюванні часто втрачували міру і поводились не як противники, але як найзапекліші вороги, дармащо завжди висів над ними і сік їх меч справжнього ворога чи ворогів.

Так само мало аналогії можна добачити в консолідаційних зусиллях, і ці консолідаційні труднощі чи не найбільше зв'язані саме із затратою міри у взаємному поборюванні. Збагнула це Пан-Американська Українська Конференція, коли рівночасно з резолюцією про посередництво в консолідаційних заходах прийняла і резолюцію з закликом до „внутрішнього перемир'я". Брак аналогії між завершеними тепер уже консолідаційними заходами американського робітничого та українського визвольно-політичного рухів підкреслює ще й відповідна віддаль між їхніми цілями. Бо коли американський робітничий рух зумів сконсолідуватись для захисту і спільного змагання тільки на соціяльному тлі, то як можна виправдати все ще існуюче українське розбиття і все ще наявні труднощі в консолідаційних заходах для осягнення такої великої мети, як національно-державне визволення, в обставинах, коли нарід на рідній землі терпить найстрашнішу неволю?

Завершена в останньому часі консолідація американського робітничого руху повинна послужити українцям за приклад в їхніх консолідаційних зусиллях.

ХРУЩОВ В ІНДІЇ І БІРМІ

Нікіта Хрущов уперше заპрезентував себе світові на переломі травня і червня цього року під час свого гостинного виступу в Югославії. Булганін, який тоді був властиво „правдивим" гостем з формального титулу свого прем'єрства, — здебільша мовчав, усміхався і притакував своєму зверхникові, Нікіті Хрущову. Той же — пив, вигологушував палкі промови до „товариша" Тіта, реготався, клепав по рамені журналістів і запрошував усіх направо й наліво до Москви. Він грав трохи хитрого, трохи придуркуватого доброго дядька, який має на увазі тільки мир із братами-югославами, так само, як і з цілим світом. У дорозі до Београду, у Варшаві та в дорозі з Београду до Москви, в Софії, він був уже в іншій ролі, що вимагала іншого тону, який не залишав би жадного сумніву в сателітів, що вони — самі сателіти у відношенні до Москви, де він, Нікіта Хрущов, — цар. На дипломатичних бенкетах у Москві Хрущов з добросердним співпрацювальником. У розмовах з Аденауером він говорив уже тоном месника за звірства, що їх допускались німецькі вояки в СССР: офіційно було їх кругло 10,000, що ними Хрущов вишантажував згоду на нав'язання дипломатичних взаємин між Бонном і Москвою, фактично тих „воєнних злочинців" карається ще й досі в Совєтах — за німецьким підрахунком — коло 300 тисяч душ.

Зате у цілком іншій ролі Хрущов виступав в Індії та Бірмі. „Збентеживим видовищем" назвав Винстон Черчил поведінку двох найвищих совєтських достойників, що поїхали до названих країн, як офіційні гості з місією — як її проголошено в совєтських і індійських офіційних повідомленнях — „доброї волі". Збентеживе видовище полягає в тому, що обидва гості, Хрущов і Булганін, але в першу чергу Хрущов, який вже скрізь висувається на перше місце й відтискає Булганіна в тінь, — виголошує полум'яні промови суто пропагандивного політичного змісту, з похвалами на честь країни господарів, наклепи на адресу Заходу та реклямою для Совєтського Союзу. Чу Ен-лай, приїхавши 18 квітня ц. р. до Бандунгу на конференцію 29-ти азійських і африканських держав, негайно зорієнтувався, що треба говорити тільки про мир і згоду, нікого не лаяти і поводитись згідно з принципами куртуазійної ввічливости у міжнародних взаєминах. Хрущов прийняв зовсім іншу тактику. Він ні трішки не рахувався з тим, чи це буде Індії вигідно, чи невигідно, а помимо від своєї промови перед членами індійського парляменту, у кожному публічному виступі лаяв західні великодержави, називаючи здебільша на ім'я ЗДА, Англію і Францію та граючи на сентименті індійців до колоніялізму.

Проте, Хрущов не обмежився до таврування самого колоніялізму і до цинічного представлення Совєтського Союзу, як фортеці свободи всіх народів. Він ударив по англійській національній гордості, піддавши під сумнів навчання англійської —

взагалі всесвітньої — історії про початки англійського народу. Цікаво, що взагалі найбільший розгін у своїх настапливих промовах Хрущов узяв проти Англії, властиво всупереч політичній логіці: адже Англія з усіх західних держав є с найбільшою прихильницею вільної торгівлі з комуністичними країнами і завжди найголосніше вимагала ревізії заборонених для експорту стратегічних матеріялів. Англія визнала комуністичний Китай і виступила рішуче проти американської ідеї тотальної бльокади китайського суходолу, так само, як врятувала в'єтмінських комуністів від проєктованої летунсько-морської інтервенції Америки під час драматичної облоги Дієнбієнфу. Англійська дипломатія є найбільш компромісовою супроти комуністичних держав — і саме проти Англії найгостріше виступив Хрущов у своїх промовах в Індії та Бірмі. Він не тільки таврував Англію за її колишнє володіння в тих південно-азійських країнах (яким Англія признала самостійність, виховавши в своїх високих школах кадри індійських і бірмійських фахівців для адміністраторів), але й закинув їй на першому місці — поруч із ЗДА і Францією — що це вона „штовхнула гітлерівську Німеччину на війну проти СССР". Всі ці три західні держави, мовляв, озброюють тепер Західну Німеччину для нової війни проти СССР. Вже як московський патріот, Хрущов пригадав Кримську війну з-перед ста років, а як большевик обурювався проти невдалих спроб англійської інтервенційної політики в перших роках большевицької революції (поміж білим російським генералам). Крім тих трьох західних великодержав, окремим предметом атак Хрущова стала ще Португалія в зв'язку з маленькою Гоєю на березі Індії, що нею вона володіє 400 років.

Ці виступи Хрущова стали першорядною міжнародною подією. Як західній світ відчув таку дипломатію Хрущова — видно по негайній відруховій реакції західних кореспондентів у тих південно-азійських країнах. Очевидно, Хрущов, це не якийбудь президент, прем'єр чи міністер західнього світу, яким вільно ставити найдразливіші політичні запити. На спробу журналістів запитати про відношення Хрущова до „суверенних" республіках, підкорених Москвою, Хрущов відповів грубою лайкою: західні журналісти, це, мовляв, „платні невільники капіталізму", з якими не лише вдаватись у дискусію. І журналістів виключено від участи в подорожі Хрущова й Булганіна по Бірмі. Ясно, що після такого „інциденту" враження від дипломатії Хрущова у західньому світі не покращало.

Це враження однозначне, бо й неможливо мати двох думок щодо цілей нової тактики найвищих совєтських керівників: це відновлення в усій повноті холодної війни, війни нервів з-перед линевої Женевської конференції. Сам прем'єр СССР і перший секретар всесоюзної комуністичної партії виступили як агітатори ненависти, нацьковуючи азійські народи проти західнього світу. Їх непримо-

ЛІБЕРАЛІЗМ НЕ ДО РЕЧІ

П. А.

Лондон. — Пропаганда — це головна зброя большевизму. Тому комуністи забороняють вільне слово в тих країнах, де запанували: вони хочуть мати підвладне населення виключно під своїм впливом. Комуністичних диктаторів дуже турбує інформація, що пересилається через радіо з вільних країн для населення країн комуністичних. Цим пояснюється, що радіопередачі з вільних країн зустрічають перешкоди через спеціяльні апарати, якими комуністи стараються не допустити цих інформацій з вільного світу.

Комуністичний „індоктринації" підлягає наука в школах у країнах диктаторських: від дошкільного виховання до університетів і академій наук. Однак, коли в вільному світі з'являються голоси про потребу заборони комуністичної пропаганди, то часто почуєте голос, мовляв, не було б „обмеженням свободи", і що це „суперечить засадам демократії".

Це потурання злому слід назвати недоречним чи „фальшивим лібералізмом". Приклад цього знаходимо в організації освіти в Англії. Тут учителі можуть належати до диктаторських партій (комуністичної чи фашистівської), і наслідком того мають можливість відповідно впливати на своїх учнів. З 146 шкільних округ у Великобританії тільки в одній (Міддлсекс) заборонено призначати директорами шкіл прихильників диктаторських партій. Тому шкільна управа Міддлсексу запитує кандидатів на директорів шкіл, чи вони належать до диктаторських партій, і противників демократії не призначає на відповідальні місця.

Проти цього виступила Професійна Спілка Учителів Великобританії, домагаючись скасувати це розпорядження. Це значить, що в З'єдиненому Королівстві дасться можливість комуністам-учителям (фашисти тут не мають ніякого впливу) вести свою розкладову роботу в школі, від наймолодшого віку.

Вплив учителя на дітей може лишити свій слід на ціле життя. Наслідком цього може бути те, що сталося в молодшому поколінню Франції і Югославії: молоде покоління інтелігенції було там виховане перед війною 1939 р. в дусі комуністичному.

Комуністична партія в кожній країні не є нормальна партія, що стоїть на позиціях національних. Ні! Кожний комуніст бачить свою „батьківщину" в Москві, як центрі „світової революції". Тому дивно, що такий визначний щоденник як „Менчестер Гардіян" уважає за можливе не робити політичної перевірки кандидатів на посади директорів шкіл: цим дасться вільна дорога для поширення большевицьких ідей у школах.

Цікаво: в тім самім числі цієї газети (3 грудня 1955) стверджується, що московська диктатура створила — „найбільший у світі арсенал робочої сили для персонального прославлення і для світового панування". Цим цілям Москви служить кожний комуніст у вільному світі. Тим то повстає „непротивлення злому" веде до потурання комуністичній пропаганді.

Коли в Палаті лордів дискутовано про комуністів-дипломатів Берджесса і Мекліна, що втекли в Москву, то один промовець зробив закид, що не задержано цих агентів Москви перед їх утечею. На вияснення, мовляв, це суперечно б демократичним засадам, промовець зазначив: — Коли прем'єр Іден і міністер Мекміллан опиняться в Москві на Луб'янці, то хтось скаже: — А все ж ми не порушили засад демократії . . .

вана ціль — засіяти в міжнародні відносини нові зерна взаємної підозри, недовір'я, претенсій і ненависти. Вони вважають, що Індію і Бірму можна вже розглядати, як відданих, тривких і певних союзників комуністичного світу, хіба тільки про око людське говорять про невтральність. Тому, поруч із грімкими виступами Хрущова й Булганіна, йдуть тихі й поважні, світові незнані переговори Громика, що очолює цілий штаб фахівців, про затіснення політичних, військових, торговельних, технічних і культурних взаємин з тими азійськими країнами.

Можна сумніватись, чи Індія захоче яскраво ангажуватись по комуністичному боці, дармащо її закордонна політика до цього часу часто збігалась з становищем Москви й Пейпінгу, як, напр., щодо допущення до ОН комуністичного Китаю, чи оцінки військово-політичних союзів в Европі й Азії. Проте, індійський уряд, заанрижувавши прийняття Хрущова і Булганіна на найширшу міру (шпаліри шкільних дітей, до віз державним коштом сотень тисяч людей, які мали вітати гостей), несе поважну частину вини за поведінку тих гостей, які не думають пр правила міжнародної ввічливости, коли йде про цілі совєтської політики. Міжнародні провокації рідко коли не приносять далекосяжних наслідків. Добре, що Хрущов пригадує своїми провокаціями, яке є правдиве обличчя Москви. Було б ще краще, якби реакція Заходу не була тільки словесна, а прийшли діла — в користь нинішніх підсовєтських колоній.

ЗИМОВЕ

Цілу ніч кружляв сніжок і падав,
Грався з тихим вітром на льоту.
А на ранок,
по-дитячи радий,
Я побачив яблуні в цвіту.

Ніби в казці:
іній на ялині
І в струнких берізок на виду
Сонце розпустило хвіст павиний,
Розгубивши барви на снігу.

На вікні розквітли дивні рози...
Хто їм дав і золота й срібла!
А в дворі вусатого мороза
Тіпить гомінлива дітвора.

И пригадались серцю ненароком
Дні дитинства,
що пройшли давно...
В котрий раз сьогодні з Новим [Роком
Пташка знов постукала в вікно!

І, здається,
все це ніби сниться,
Як хлоп'ята бігають в саду
І в барвистих фартушках синиці
Радісно танцюють на снігу.

І плине зима, мов лебідь білий...
І занову я радуюсь з дітьми,
Бо в душі моїй не постаріла
Снігова фантазія зими.

ГРИЦ. КОВАЛЬ

ІМІҐРАЦІЙНА ПРОБЛЕМА В КАНАДІ

Урядові чинники подають приблизне число іміґрантів до Канади за час 1955 р. на 110,000 осіб — кількість, що в Оттаві як „розчаровуючу", бо вона на 40,000 менша, ніж у 1954 р. До речі, цьогорічне число іміґрантів до Канади буде найменше від 1950 р.; водночас це вияв значного обнижения іміґрації в порівнянні з 1951 роком, коли то спроваджено рекордове — в повоєнних роках — число нових поселенців.

В заокруглених цифрах іміґрація до Канади від закінчення війни виглядає так: 1946 — 72,000, 1947 — 64,000, 1948 — 125,000, 1949 — 95,000, 1950 — 74,000, 1951 — 194,000, 1952 — 165,000, 1953 — 174,000, 1954 — 154,000, 1955 — 110,000 (приблизна оцінка). Разом: 1,227,000.

У промові, виголошеній недавно в Ванкувері, Б. К., міністер іміґрації Пікерсгіл сказав, що на другий рік уряд намагатиметься заохотити до поселення в Канаді більше число іміґрантів, але „ми не можемо вербувати примусово іміґрантів", так, як вербуються громадян до військової служби. Крім того, канадійський уряд, як теж — на думку міністра — загал канадійців не підтримує „необмеженої іміґрації".

Уряд, говорив він, волів іміґрантів з Великобританії і північно-європейських країн, „де історичні традиції, політичні й суспільні погляди найбільше схожі на наші". Першенство матимуть надалі родичі осіб, уже тут поселених. Міністер Пікерсгіл, зокрема, підкреслив, що нікому не відмовляється вступу до Канади з расових причин.

Від першої світової війни, що закінчилася майже 40 років тому, іміґрація до Канади здійснювано без якоїсь одної устійненої напрямної, керуючись радше доцільністю даного часу. Різні іміґраційні заяви були спробами приципити критику тієї безнапрямної іміґраційної політики, але це не змінило факту, що іміґрація підноситься і спадає неначе рівень води за контрольними брамами судноплавної греблі. Ситуація уряду, який намагається задовольнити всіх критиків та вимінати критичні удари поодиноких натискаючих груп, дійсно незавидна; залишається незмінний факт, що іміґрація — це справа дорогого моменту, і ніхто з офіційних речників в Оттаві не може заявляти, що ось „ми задумуємо спровадити 1,350,000 (чи будь-яке інше число) іміґрантів упродовж чергових десяти років", чи щось подібне.

Канада завжди потребувала людей, але в деяких часах ми наглядно були переконані, що потребуємо більше людей, як будь-коли раніше. Так, наприклад, у 1913 році Канада мала тільки 7,600,000 мешканців, і тоді спроваджено тоді 400,000 іміґрантів. У 1919 році, мавши 8,300,000 мешканців, ми допустили 107,000 нових поселенців — тобто майже стільки, скільки цього року, коли маємо 16 мільйонів мешканців. Під час економічної депресії іміґрація змаліла до незначної „краплі"; тоді бо сотні тисяч безробітних канадійців, робітничі не вистачало навіть для тих, що вже жили в Канаді.

Зимою в рр. 1953/54 і 1954/55 знову були деякі економічні труднощі — хоч і в далеко меншому розмірі — внаслідок деякого застою в промисловості, але все таки наша країна успішно перетривала цей час і в 1955 р. втішалася найбільшим добробутом і найвищою за час своєї історії кількістю затруднених. Не зважаючи на це, іміґрація зменшилася більше як на третину в порівнянні з попереднім роком.

Та якщо федеральний уряд не посідає якоїсь наглядної іміґраційної політики, то призадумаймося на момент, яка в цьому причина. Приймімо, що економічні умови дійсно можливо передбачити і що оттавські економісти запроскутували якусь кількість іміґрантів річно.

Уявім собі, що тоді стоїть перед урядом: деякі канадійські групи непримиримо наставлені проти всякої іміґрації; інші, як робітничі федерації, згідні тільки на дуже обмежену іміґрацію, побоюючись не лише безробіття, але й небезпеки „дешевшої" не-юнійної робітної сили. Ще інші середовища, як, напр., ветеранські організації, закликають допускати іміґрантів переважно з Британії. Французько-канадійські організації, побоюючись захитання делікатної рівноваги між французами і англо-саксами в Канаді, критикують уряд, мовляв, він не спроваджує належної кількости французів. До речі, французи виявляють дуже мало охоти покидати Францію і оселюватися в Канаді.

Канадійська Торговельна Палата висловлялась рішуче і в дуже переконливий спосіб за постійний наплив іміґрантів. Канадійська Асоціяція Фабрикантів також бажає бачити більше нових поселенців. Різні етнічні й релігійні групи вимагають допущення своїх земляків до Канади. І так без кінця триває метушня довкола питання: хто повинен і хто не повинен бути допущений на поселення в Канаді.

Коли уряд волів людей з Великобританії та північно-європейських країн, то цим зражує багатьох південних європейців, які поселилися тут успішно і щасливо. Тимчасом британці і більшість північних та західних європейців, маючи добрі заробітки і добробут, не виявляють бажання покидати свою батьківщину задля невідомого в чужій країні. Водночас південні европейці, що, згідно з заявою Оттави, вже не є такими бажаними іміґрантами, внаслідок низького життєвого рівня і перенаселення в своїх державах, хотіли б поселюватися в Канаді.

Подібна справа із заявою уряду, що „ніхто не може бути виключений від поселення в Канаді з расових причин". Одначе, уряд не бажає змінювати „основного характеру населення" Канади, і тому не хоче легко одержати іміґраційну візу на в'їзд до Канади навіть з країн британського комонвелту.

Тож нічого дивного немає в тому, що уряд, внаслідок усіх тих сил і чинників, не схильний скласти плян іміґрації на довшу мету, чи бодай устійнити іміґраційну політику.

„Канадійська Сцена"

Д-р Володимир Галан
Екзекутивний директор ЗУАДКомітету

ЗВІТ

з праці Злученого Українського Американського Допомогового Комітету за час від 1 січня 1953 року до 30 вересня 1955 року на П'ЯТИХ ЗАГАЛЬНИХ ЗБОРАХ ЗУАДК 12 листопада 1955 року в готелю БЕЛЬВЮ-СТРЕТФОРД у Філядельфії.

(8)

В часі моєї другої поїздки, в листопаді-грудні 1954 року, я:

1. Полагодив справу реорганізації бюра у Мюнхені;
2. Переговорив із суддею засуджених за напад на Гуляя і дістав запевнення про їх звільнення, якщо їм буде дана віза на виїзд з Німеччини;
3. Перевів посднання двох інвалідських організацій в одну;
4. Полагодив справу співпраці нашого Европейського Представництва з ЦПУЕН;
5. Брав участь, як офіційний делегат ЗУАДКомітету, на нарадах Міждержавного Комітету для переселення з Европи в Женеві. В офіційному повідомленні цієї організації подано прізвище делегата ЗУАДКомітету, як офіційного обсерватора. (Членами цієї організації є уряди окремих держав).
6. Підписав договір із цим Міждержавним Комітетом про позичку на оплату переїзду океаном для наших аплікантів, які іміґрують на основі закону РРА-1953;
7. Відвідав усі наші організації і нав'язав з ними безпосередній зв'язок і співпрацю;
8. Був у міністра Німеччини для справ втікачів пана Мідельмана і переговорив з ним справи українців у Німеччині.

Під час моєї третьої поїздки, вже цього року в липні і серпні 1955 р., я:

1. Підготовив і випрацював усі пляни для договорів ЮСЕП;
2. Підтримав особистими відвідинами добрий зв'язок із урядовими німецькими чинниками у Бонні;
3. Відвідав і перевів конференції в уряді Високого Комісара для Справ Втікачів при Об'єднаних Націях у Женеві, як теж відбув конференцію з представниками Міждержавного Комітету для переселення з Европи;
4. Перевів організацію розподілу урядової американської харчової допомоги в Німеччині й Австрії і нав'язав зв'язок із громадським українським чинником в Европі в цій справі;
5. Наладнав справу непорозумінь у наших станицях у Мюнхені і в Зальцбургу у відношенні до американських установ;
6. У зв'язку з конечністю повної консолідації при переведенні успішної харитативної акції, поінформував українську громаду в Европі про потребу об'єднання всіх наших сил так для допомогової діяльности, як і для культурних і політичних цілей.

На зборах українських громадських чинників у Парижі і в Мюнхені постановлено, щоб саме ЗУАДК скликав нараду в справі об'єднання всіх українських культурних сил, щоб бодай на полі культури скоординувати працю. Українські громадські осередки поставились до цієї справи з повним одушевленням. Тут я наведу листа одного із головних наших діячів культури, члена Управи НТШ — проф. Олександра Кульчицького в цій справі:

„Згадавши про плян дальшої допомоги збоку ЗУАДКомітету европейським залишенцям, Ви дуже влучно заторкнули проблему допомоги ЗУАДК в площині організації дитячих садків, початкових і доповнювальних шкіл і інших виховних інституцій і починів. КоДУС є у великій мірі зацікавлений проблемами цілости виховної політики, без якої не можна думати про поповнення щораз то більш проріджених рядів нашого студентства. Не менше у справах виховання нового покоління зацікавлений Психологічний Інститут Українського Вільного Університету, як це знов доказує започаткована Інститутом дискусія в українській пресі.

„Маючи отже, окреме зацікавлення до справи, заторкненої Вами у Парижі, дозволив я собі згадати на XIX Конгресі ЦЕСУС у Лювені Ваші міркування про можливість влаштувати виховно-освітню конференцію представників зацікавлених установ і компетентних осіб під егідою та й при підтримці ЗУАДКомітету. Міг я тоді ствердити, що в середовищі ЦЕСУС проєкт такої конференції найшов міцний відгук, і можу, як знову, в багатьох приватних розмовах з компетентними особами міг я вже попередньо переконатися про дуже прихильне ставлення до проєкту конференції різних кіл нашої еміґрації.

„Сондажі опінії, про які тут мова, потверджують отже вповні, що було а-пріорі до передбачення: наш еміґраційний загал є до краю перетомлений нерозсудними політичними чварами партій і тому кожна розумна акція, інтеґруюча наше громадянство довкола культурних починів справді загального значення, може розраховувати на повну і загальну підтримку."

Я вже згадав, що на останніх нарадах Екзекутива порішила, в міру наших фінансових спроможностей, прийти із грошовою допомогою теж іншим — крім НТШ — науковим працівникам, а саме науковим силам Українського Вільного Університету й Українського Технічно-Господарського Інституту. В той спосіб своєю фінансовою допомогою і своєю ініціятивою ЗУАДК справді заступав повне об'єднання на нашому культурному полі, що, чи не важніше сьогодні, як само об'єднання на політичному полі.

Відвідини в Европі мали не лише значення для справ ЗУАДКомітету і загально для наших харитативних і переселенчих справ, а теж для всієї нашої української справи через наші контакти з міжнародними чинниками, а для мене особисто принесли великий моральний підйом. У всіх українських громадах в Европі українці вітали мене, як представника своєї української самостійної установи і висловлювали свою гордість за американських українців, що ці здобулись на таку самостійну установу і подбали, щоб справи українців заступала саме своя самостійна установа.

Це є велике признання для нашої праці, десятирічна якої ми віддачувалися в попередньому році. За ці роки нашої праці ми власними силами, співпрацею української патріотичної громади збудували українську установу, яка відкрила для українських справ двері державних і міжнародних урядів.

Висновки

Мій звіт неповний і моє єдине оправдання на те — це останні два місяці моєї хвороби, яка не дозволила мені бути в канцелярії і підготувати всі матеріяли для звітування. Я навіть не мав змоги списати свої враження з поїздки в Европу і поділитись ними з нашою громадою. Постараюся у дискусії доповнити мій звіт, відповісти на всі запитання, як теж подати вичерпні пояснення. Заки одначе закінчу свій звіт, я хотів би бодай загально поширувати деякі моменти в житті нашої установи.

Безперечний і ніким незаперечний факт, що сьогодні ЗУАДК, після одинадцяти років праці, є найбільшою легальною українською громадською установою міжнародного значення. Самий зріст ЗУАДКомітету до цієї позиції вказує, що наш ЗУАДК побудований на тривких і здорових основах і має глибокі ідеали у своєму заложенні.

Н. Савченко

В РІЧНИЦЮ ЗАСНУВАННЯ „ПРОСВІТИ"

Вступаємо у 88-ий рік від дня заснування Т-ва „Просвіта" у Львові. І коли американці врочисто святкують свій День Подяки, як день, що приніс їм винагороду за їх працю і влив надію на краще майбутнє, то наскільки українці повинні якнайбільше згадувати з пошаною і вдячністю день 8-го грудня 1868 року. Він же бо дав їм надію не тільки на покращання матеріяльного становища, але започаткував взагалі відродження спочатку західньої частини українського народу, а згодом поширив свої впливи на всі території розселення українців.

Поява Т-ва „Просвіти" була саме на часі: експлуатований різними чинниками народ видів у злиднях, перебував у темряві й під моральним натиском ворожих сил. Треба було рятувати моральне, економічне й національне обличчя його. І цей великий тягар взяла на себе молода організація. Високо піднесла вона свій горіючий смолоскип над народньою темрявою. Запалали тут і там перші несміливі вогники — читальні. Поборюючи ворожий спротив фактичних господарів Галичини, — польський уряд і подекуди незрозуміння свого таки громадянства, сміливо й уперто прямувала молода „Просвіта" до наміченої цілі. А ціль була величава, але й тяжка. Шлях до неї вибрано правильний: в першу чергу — просвіта народу.

Перший крок — вивести його з темряви, підвищити духово й культурно, а тоді він стане на вірний шлях до кращого завтра. Справедливо сказав колись славний Віктор Гюґо: „Спочатку приходить знання, а потім воля!"

Перші піонери - просвітяни намітили собі широку програму діяльности: ліквідація неписьменности, піднесення культурно - освітнього й матеріяльного стану, розбудження національної свідомости та політичне виховання.

Початки роботи були тяжкі, але згодом справа почала розвиватися. На той час це була єдина організація, тимто мусіла вона охопити своєю опікою всі сторони народнього життя. Пізніше, коли українське національно - громадське життя з кінцем 60-их років 19 віку настільки розвинулося, що з „Просвіти" вилонилися різні організації з спеціяльними завданнями. Так постали: „Рідна Школа", „Українське Педагогічне Т-во", „Сільський Господар", банки що виросли з просвітянських кас ощадностей та інші. Облегшена в своїх завданнях „Просвіта" спрямувала всі свої сили на позашкільну роботу. Організовано різні курси, як: для неписьменних, загально - освітні, бібліотекарські, для аматорських драматичних гуртків, хорів, нарешті — для просвітянських інструкторів. З організаційною й пропаґандивною метою уладжувалися різні свята, як: „Просвіти", „Свято книжки", дешевої книжки, конкурси драматичних гуртків, читальняних хорів, доброго читання тощо. Вела „Просвіта" й сільсько - господарську школу у своєму мастку — Милування, а перед першою світовою війною ще й в Угерцях Винявських.

Т-во „Просвіта" стало форумом для національно - громадської роботи. З бігом часу під її благотворними впливами виховувалися кадри сільської інтеліґенції. Зросло розуміння освіти в народі й селяни часто висилали своїх дітей не тільки до середніх, а часом й до вищих шкіл.

Щодалі, густішала мережа філій і читалень в краю й вони зростали в силу. Зросло й нове покоління інтеліґентних ідейних народніх робітників. Народ горнувся до „Просвіт", а її слава розійшлася по всіх землях, де тільки жив український народ. За її прикладом і зразком зродилися такі ж організації на Наддніпрянщині, по першій революції 1905 року. Правда, перед світовою війною, російська влада їх позакривала, але по революції 1917 р. „Просвіти" знову пишно розцвіли, щоб бути розтоптаними з черги вже червоним московським чоботом. Далі, з'явилися „Просвіти" на Волині, Холмщині, Підляшшу, але на західніх окраїнах українських земель і на Волині польська влада їх позакривала. Все ж, „Просвіта" знаходила шлях для своїх впливів туди чи то через соймових послів, або через мужів довір'я. Надсилалися мандрівні бібліотеки, та дарувалися книжки в загрожені денаціоналізацією терени. Треба згадати, що дітьми львівської „Просвіти" є також „Просвіти" в ЗДА, Канаді, Сибіру, на Зеленому Клині, та інших місцевостях. З усіма цими клітинами Матірне Т-во „Просвіта" підтримувало зв'язок і подавало моральну допомогу. Зброєю її було живе й друковане слово.

Сміло можна сказати, що коли став можливий 1-ий Листопад, то в тому немала доля заслуги й „Просвіти".

Відновлене після закінчення першої світової війни, Головне Т-во „Просвіта" у Львові в швидкім часі розрослося у величаву й імпозантну організацію: це було справжнє міністерство, так би сказати, позашкільної освіти. При ньому заіснував ряд відділів, як: освітньо - організаційний видавничий, книгарський, бібліотечний, реферат драматичних гуртків. Густою сіткою філій з їх читальнями вкрився край. Подекуди вже поставали при філіях і народні університети. Як видно, „Просвіта" ставала небезпечною для офіційних господарів краю й вони як могли ставали на перешкоді її діяльности. А двічі вулиця польська при тихій співучасті поліції робила наскоки на „Просвіту", а це в 1922 році, коли підкинуто було під будинок „Просвіти" бомбу, вдруге — напад на всі українські установи у Львові в році 1928, в тім числі й на „Просвіту"; здемольовано тоді й установи, що містилися в ній: редакцію „Діло", переплетню „Просвіти" саму канцелярію „Просвіти" та її бібліотеку. Українська молодь саможертвенно боронила свої установи.

Друга світова війна а за нею большевицька окупація перервали діяльність Т-ва „Просвіта" в самому його розквіті, а працівників-просвітян розігнали по всьому світі. Щасливо склалося, що головніші робітники Головного Виділу Т-ва „Просвіта" опинилися в ЗДА. Тут перебуває заступник голови Т-ва „Просвіта" ред. В. Мудрий, директор канцелярії, ввесь освітньо - організаційний інспекторат, за винятком одного, що залишився у Львові. Один із прибулих вже упокоївся нещодавно в Ню Йорку — п. Андрусенко. В Филаделфії проживає один із колишніх редакторів „Життя і Знання", журналу „Просвіти", десь, здається, також у ЗДА є й колишній секретар Головного Т-ва, перший по повоєнній віднові Т-ва. Напевне є досить також і голів філій у ЗДА та інших співробітників „Просвіт".

Національно - громадське життя українців тут, у ЗДА в умовинах вільного політичного життя прибрало інші форми, але все таки шкода було б, коли б кольосальна робота Т-ва „Просвіти" пішла в забуття. Гадаємо, що ніхто хіба не буде заперечувати, що в історії національно-громадського розвою відіграла вона величезну ролю й то для цілости українського організму,для всіх земель, де тільки живе українська спільнота.

Через три роки сповниться 90 років від дня народження такої цінної організації, як Т-во „Просвіта" у Львові. Насувається думка, що слід було б, поки живі ще учасники й свідки її роботи, скликати з'їзд всіх працівників „Просвіти" та подумати про підготову пропам'ятної книги „Просвіти". З огляду на велику кількість проживаючих у ЗДА згаданих працівників і керівників, це було б цілком можливо. Певно й матеріяли знайшлися б і у прибувших і місцевих просвітян, бо всі видання „Просвіта" висилала до „Просвіт" ЗДА, Канади й інших країв.

Хотілося б почути в цій справі думку заінтересованих осіб. Можливо, що дехто уважає за краще видати таку Пропам'ятну книгу на 100-літній ювілей „Просвіти", цебто в 1968 р., але виникає питання, чи пощастить дожити до того часу в повному здоров'ї старшим уже людям, якими власне є згадані робітники „Просвіти". Невідомо також, як складуться обставини на той час, чи сприятливо для наміченого пляну. Взагалі ж майбутнє вкрито для нас далеко не рожевими перспективами і є великою загадкою.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Ню-Гейвен, Конн.

Українська громада у виборчій кампанії

Життя у нашій громаді змусило українське громадянство брати активну участь в загально американським публічним життю, а навіть прийшлося вже зайняти у нім відповідне і загально респектоване місце.

Правильність рішення дала вже позитивні висліди нашій спільноті, вправді покищо моральної вартости, але ті осяги являються важливими у дальшій праці нашої громади та деякі набрали загально-українського значіння.

З огляду на те, що американська система влади є двопартійна, тому ініціятивний Комітет в складі пп. А. Лаланчук, М. Луіс і д-р В. Небелюк рішили дати змогу українському громадянству зустрітися також і з републиканським кандидатом на посадника міста Ню Гейвену.

З тою метою зорганізували в дні 30-го жовтня ц. р. передвиборче віче, на яке явився кандидат на посадника адвокат Філіпп Марціні, в товаристві кандидатів на урядовців та конґресмена п. А. Кретелі.

Віче відкрив привітом та коротким зверненням до присутніх п. Антін Маланчук, а опісля передав провід віча п. А. Луісові.

Предсідник віча попросив першого до слова д-ра Василя Небелюка, щоб вияснив ціль нашого віча та вагу участи української громади у політичнім життю.

По українськім виступі слідували американські, з тим, що головним бесідником був адвокат Манціні, а конґресмен Кретелі своєю гарною промовою до українців, з якими він вже зумів зжитися та навіть з багатьма українцями нав'язати товариські та дружні взаємини.

По закінченні офіційної частини віча Комітет запросив гостей закінчив виступи американців, на прийняття, в якім взяли участь всі американські гості та визначні українські громадяни, які спільно у дружній та товариській атмосфері провели гарно час, пізнаючи при тім ближче кандидата на посадника, з розмови з яким впевнилися, що він піде на зустріч українським домаганням, а саме кожного року буде вивішувати Український Національний Прапор на Сіті Голл. подбає рівнож про те, щоб українці мали можливість ближче запізнатися з американською системою адміністрації і покличе українця на відповідне адміністраційне становище.

Українське громадянство міста Ню Гейвену зрозуміло і належно оцінило вагу передвиборчих віч та їх зв'язків із кандидатами на високі адміністраційні становища і не зважаючи на бурю, виповнило залю Народнього Дому, а п-ні С. Брезіцька, Марія Береза, Ірина Небелюк, Ірина Телюк і Віра Карпі приготовили гарну та смачну перекуску, за що їм Ініціятивний Комітет складає сердечну подяку.

В. Н.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Вп. Пане Редакторе!

Хочу поінформувати Вас про невеличку, проте корисну подію в нашому місті, яку варта би наслідувати і в інших містах та містечках нашої країни.

Є тут, як скрізь по американських містах, поважна публічна бібліотека. Порозумівшись із гуртком приятелів, я рішив заініціювати збірку на закуп англомовних книжок про Україну до цієї бібліотеки. Збірку переведено під фірмою тутешнього Відділу УКК. Вона дала дол. 68.25, при чому тільки 0.50 видано на кореспонденцію, а за всю решту закуплено книжки для „Беркшайр Антенеум Пітсфілдс Паблик Лайбрері". У цьому ділі велику заслугу мав о. Гаврилишин, який пояснив парохіянам із проповідниці, яке це корисне і християнське діло, а також п. Ендрю Лер, сам ірляндського роду, який проте, маючи дружину українського роду, з дому Соколовську, виявляє сантимент до української справи і безкорисно їздив своїм автом до різних громадян збирати на ту ціль гроші. Думаю, що якби всі українські громади по містах і містечках закуповували англомовні книжки про Україну, з яких сам Український Народній Союз видав уже десяток, усі першорядної вартости, й засилювали ними місцеві публічні бібліотеки, то це напевно причинилося б до поширення знання про українську Правду в американському громадянстві, яке — на жаль — знає про ці українські справи дуже мало. Не відмовте мені прошу, подякувати цим шляхом усім жертводавцям.

О. Стиран

Піттсфілд, Месс.

З ВІДЧИТОВОЇ ЗАЛІ

„Американська закордонна політика і поневолені народи СССР"

Доповідь на таку тему влаштував дня 29-го жовтня ц. р. Нюйоркський відділ Об'єднання Прихильників Визвольної Боротьби України, запрошуючи на доповідача д-ра Романа Олесницького. Доповідач, що володіє джерельним знанням предмету, зайнявся насамперед питанням американської закордонної політики взагалі. Якщо під закордонною політикою розуміти ідеали, принципи і дороговкази, якими керуються держави і від них не відступають цілими десятиліттями, а то й сторіччями, то ЗДА закордонної політики в такому розумінні не мають. Це недвозначно ствердили такі провідні діячі американської закордонної політики як Самнер Велс, Гю Гібсон, Вільям Ц. Булліт, або історики як Генрі Стіл Коммаджер. Таку закордонну політику має натомість Велика Британія, яка постійно змагає до того, щоб европейським континентом не заволоділа одна потуга. Таку політику має також Москва, яка свій незмінний імперіялізм прикриває панславізмом, месіянізмом чи пролетарським інтернаціоналізмом. Про непохитність Москви у її зовнішньо - політичних цілях свідчить хоча б остання заява Хрущова. Тим широким концепціям можна по американській стороні протиставити хіба доктрину Монро, або політику відчинених дверей в Китаю чи політику добросусідських взаємин у відношенні до держав латинської Америки. Все це однак тільки поодинокі складові елементи закордонної політики, але це далеко ще не сама наставлена на довшу мету політика чи її концепція.

Причиною такого стану є, на думку доповідача, пристосування в американській закордонній політиці принципів філософії праґматизму, основоположники якого (Ц. С. Пірс, Вільям Джеймс, Джон Дюї в Америці і Джіованні Папіні в Італії) проголосили вимогу підпорядкування логічного думання цілям практичного життя і казали шукати вартости ідей в їх негайних практичних наслідках. Праґматизм мав і має великий вплив на все американське думання, а також на закордонну політику останіх 50 років. Тим можна пояснити зигзаґувату лінію американської закордонної політики, виявлену, наприклад, у відвороті від ідеалізму Вилсона до ізоляціонізму Гардінґа і Кулиджа, у короткому звороті до ідеалізму Гувера і знову повороті до практицизму Рузвелта і Трумана.

Якщо йде про американську політику у відношенні до поневолених народів СССР, то доповідач не вважає, що політика стримування (контейнмент) чи коегзистенції з статичними елементами. Увійшовши несподівано для себе в ролю керівної сили вільного світу, ЗДА можуть спиратися тільки на динамічних елементах закордонної політики, а до таких треба зарахувати політику визволення. Що ідеї цієї політики не є мертві в ЗДА доказує промова Айзенгавера перед зборами американських адвокатів у Филаделфії 24 серпня ц. р. та ще більше промова Доллеса на конвенції Американського Леґіону в Маямі на Флориді, де він говорив про 16 республік СССР, що хочуть бути незалежними, і не бажають творити монолітної потуги. Свідомість потреби активної і плянованої на довшу мету американської закордонної політики глибоко просякає в керівні американські кола та в саме суспільство. Впарі з тим йде мілітарна та економічна підготова цієї країни, а це творить одну з найважливіших передумов активної закордонної політики. До свідомости американців сьогодні починають доходити навіть вимоги чужої їм довший час міжконтинентальної політики, зокрема теорії англійця МекКіндера про те, що панування над сходом Европи відкриває шлях до панування над цілим евро-азійсько-африканським суходолом і, тим самим над цілим світом. Звідси зростає свідомість конечности протиставитись кожному, отже й Москві, яка саме так плянує підбити ввесь світ.

Якщо йде про саму українську справу, то в час, коли завданням української еміґрації є впливати на розбудову виразних принципів американської закордоної політики, центр розв'язки української проблеми лежить на українських землях. Від сили українського народу і його спроможности здобути повну незалежність буде залежати те, як до нього поставляться інші народи, в тому й ЗДА.

Після доповіді відбулася дискусія, в якій, між іншим вказано на те, що об'єктивні умови, точніше активна закордонна політика Москви буде посилювати розбудову власної закордонної політики в ЗДА. Якщо ж іде про розвал російської імперії, то такий постулят може знайти зрозуміння в ЗДА тільки при умові проведення доказу, що держави, що постануть на її місце, в тому й Україна, будуть достатньо сильні для того, щоб стати чинником миру і стабілізації в східньо - европейському просторі.

В.

З наших буднів

„Є ЩЕ ПОРОХ В ПОРОХІВНИЦЯХ?"

Наш столичний Хор „Думка" влаштував недавно дуже милу, що так скажу, пополудніву, яка згодом перемінилася в вечірку, з чайком, тортами і танцями, під гаслом: „Чому ми співаємо?"

На цю ж тему сказав одну з своїх, як завжди, блискучих орацій д-р Микола Шлемкевич, достойний гість з Елизабет, Н. Дж.

Потім я довідався, що доповідь д-ра Шлемкевича хотів доповнити своїми цінними заввагами присутній на залі п. Василь Пуйда, на жаль — майстер церемонії, інж. Осадца, з великого зворушення забув попросити його до слова і з цього приводу наш відомий меценат був трохи розчарований вечіркою.

Не знаю, про що хотів балакати п. Пуйда, та мені здається, що ціле симпатичне підприємство повинно б було радше відбутися під гаслом: „Чому ми не співаємо?". Чому — замість концерту української пісні, ми почули дискусію і глибокоумні роздумування на тему — співати нам, чи перестати?..

Може й воно приємно, як співаки позасідають собі з гарними панями до столів і з заложеними руками милуються самозакохано власним співом, записаним на „тайп - рекордері" п'ять, чи шість років тому назад.

Та мені тоді, мимоволі, стає перед очима той відважний русин - вояк, що вернувся з фронту в Боснії до рідного села і показує односельчанам цісарські медалі на грудях... Або, вживаючи сучасного порівняння, вчорашній чемпіон від боксу, який, замість виступати на арені, приглядається своїм кулачним подвигам, на — фільмовій стяжці...

Нашим дискутуючим співакам хочеться гукнути словами Тараса Бульби: „Гей, козаки-думкарі, є ще порох у ваших порохівницях?"

Ось — в найближчу неділю наступає на нашу Метрополію чергова інвазія з Филаделфії! Наступає ціла артистична армія — 120 осіб, мішаний хор „Кобзар" з солістами, Симфонічною Оркестрою і з важкокаліборовим репертуаром, під командою такого бойового генерала, як доктор Антін Рудницький! Филаделфію вже собі підкорили, тепер хочуть завоювати Ню Йорк — а тим самим цілу Америку.

Що наша „Думка" думає робити? — питаємо. Дискутувати, чи організувати негайну протиофензиву?!

Ікер.

• Праця — Help Wanted — Agency — Праця •

Шукаєте праці — шукаєте робітника?

Зверніться до Агенції Посередництва Праці
TOMPKINS SQUARE EMPLOYMENT AGENCY
33 —3rd Avenue, New York 3, N. Y. • Tel. ORchard 4-1137

Особливо потрібні кваліфіковані, або некваліфіковані робітники до праці в ресторанах:
КУХАРІ, БУФЕТОВІ (COUNTERMEN); КЕЛЬНЕРИ, ПОСЛУГАЧІ, ПОМИВАЧІ і ін.

• Заходьте до нашої Агенції, яка існує вже 30 років! • Наша Агенція відамо, що дає охочим добру й добре платну працю! Переконайтеся про це!

JOHN GELETY, власник

• MOVIES—THEATRE •

➤ ЧУДОВА СВЯТОЧНА ПРОГРАМА!

"KISMET"

фільм в сінемаскоп і кольорах
— з —
HOWARD KEEL, • ANN BLYTH
DOLORES GRAY, • VIC DAMONE

На сцені велика Різдвяна програма.
RADIO CITY MUSIC HALL
Rockefeller Center, New York City

• Help Wanted—Male •
• Праця •

ОББРИСКУВАЛЬНИК з досвідом при релігійних статуях.
Постійна праця. Висока платня. Добра нагода.
Roman Art Religious Statues
747 Grand St., Jersey City, N. J.
DElaware 3-5879 — ask for Nick.

• Help Wanted—Female •
• Праця •

ОПЕРЕЙТОРИ

з досвідом при Zig-Zag-Merrow і звичайних машинах до жіночого білля. Денна і нічна зміна
VALMOR UNDERGARMENT
100 — 8th St., Passaic, N. J.

МЕДСЕСТРИ — загальні обов'язки. На всі зміни, початкова платня $250. Від 3-11 і нічна зміна $260. Регулярні підвишки. Також вільні місця при Вишколі Медсестер. Всі аплікації слати до: DIRECTOR of NURSES, All Souls Hospital, Morristown, N. J.

• ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ •

ГОЛОВНА КВАРТИРА ДЛЯ продажу українських платівок і листівок.
CHESTER'S
1717 E. Carson St., Pittsburgh 3, Pa.
Відкрито денно до 6-ої години; в п'ят. і суб. до 9-ої веч.

НАДЗВИЧАЙНИЙ ВИПРОДАЖ

Цей купон вартий $3.02
Колись продавався за $5.00
Тепер знижений до $1.98

НОВИЙ ЧУДОВИЙ

СВЯТИЙ ХРЕСТ

Ви можете бачити нашого Господа перед своїми очима.

Чудовий образ в кришталевім самоцвіті, в середині якого є Святий Хрест з тих самоцвітів, неначе чудо перед вашими очима. Ви можете читати цілий „отче наш" побільшений багато разів через чудове побільшаюче скло... І бачите дитя при молитві, що клячить. Хрест є 1½ інча довгий, викінчений 24-каратовим золотом і 8 жевріючими рубінами, емеральдами і шафірами. Комплет з позолочуваним ланцюжком і безпечним замком. Для дарунку в сатиновім пуделку.

НЕ ПОСИЛАЙТЕ ГРОШЕЙ ПІШЛІТЬ ЦЕЙ КУПОН. ПЛАТИТЕ ПРИ ОДЕРЖАННІ. ЗАДОВОЛЕННЯ ҐАРАНТОВАНЕ. ЗАПАС ОБМЕЖЕНИЙ — СПІШІТЬ.

Пішліть мені (зазначіть скільки) 1 хрест за $1.98 — 3 хрести за $5.00. При замовленні 3-ох, ви заощаджуєте $1.00.

Ім'я ....
Адреса ....
Місто .... Стейт ...

VALWORTH CO.
Dept. 366,
Flatbush Sta., P. O. Box 92,
Brooklyn 26, N. Y.

ВЕЛИКА МАҐНАНІ

з її пламенною і магнетичною появою

Paramount presents
BURT LANCASTER · ANNA MAGNANI
HAL WALLIS' production of TENNESSEE WILLIAMS'
THE ROSE TATTOO
also starring MARISA PAVAN · BEN COOPER
Directed by DANIEL MANN
Screenplay by TENNESSEE WILLIAMS
Adaptation by HAL KANTER
Based on the Play "THE ROSE TATTOO" by Tennessee Williams
VISTAVISION
NOW! Astor — Doors Open 9:45 A.M.

• РІЖНЕ •

ПАЧКИ ДО ЕВРОПИ

І ВСІХ ЧАСТИН СВІТУ
Гарантована доставка
Матеріяли на убрання, плащі і сукні, полотна на постіль та білизну, живностеві пачки і всілякі лікарства.
ПИШІТЬ ПО КАТАЛОГИ.
J. NAWROCKI AGENCY
617 Grove St., Irvington 11, N.J.

ЩАДІТЬ У ЛЕГКИЙ СПОСІБ
КУПУЙТЕ СВОЇ БОНДИ ЧЕРЕЗ ПЕЙРОЛ СЕЙВІНҐС

ПРО НЕВРАЛГІЧНІ БОЛІ й терпіння мускулів

Якщо ви терпіли колись на страшні невральгічні болі, які чертять і рвуть вас; якщо ви були божевільні від нещасних болів мускулів; якщо ви дали би все, щоб дістати поміч проти тих болів і мук, які роблять вас каликою, — то поцікавтеся і послухайте дещо про лік АНТРО.

Лікарські звідомлення вказують, що та чудесна назва швидко облегшує болі від різних невралгічних недуг, як запалення зв'язок між мускулами, плечей рук і ніг, або від понатяганих мускулів. Користувачі захоплено висловлюються про знамениту поміч, яку вони дістали інколи від першого невеликого дозування.

Не терпіть даром другий день тортурів, тільки спробуйте АНТРО. Можете легко дістати цей лік поштою, написавши до KINGSLY CO., Dept. 13, Box 415, Peekskill, N. Y. Щоб мати певність, напишіть своє прізвище й адресу друкованим письмом на обороті коверти. Ви одержите відворотною поштою звичайно $6.00 порцію, тільки за $5.00 плюс 63¢ оплата COD. Заплатите листоноші при одержанні посилки. Зробіть це тепер поки можете ще дістати АНТРО.

Ім'я ....
Адреса ....
Місто .... Стейт ....

• MISCELLANEOUS •

ДОБРОЯКІСНЕ ВУГІЛЛЯ

З ҐАРАНТІЄЮ ЗВОРОТУ ГРОШЕЙ
Від одного з найстарших представництв на вугілля в Джерзі Сіті.

ПОРІВНЯЙТЕ ТІ ЦІНИ

NUT	$19.75
STOVE	19.75
PEA	15.50
BUCK	14.50

ҐАРАНТОВАНЕ ВДОВОЛЕННЯ або ЗВОРОТ ГРОШЕЙ

Заберемо вугілля з Вашої пивниці, якщо не будете повністю вдоволені.
Обслуговуємо повіт Гадсон около 50 років!

McCONNELL
COAL & FUEL OIL CO.
87 Van Horne Street
Jersey City, N. J.
Тел. DE 3-2820—3-2821

ЗАРОБІТЬ ГРОШІ ВДОМА
Приємний бізнес у вільний час приносить гроші. Ґарантована гарна якість товару. $290 пара. Безплатні інформації — пишіть, щоб умовитися ANDES CHINCHILLA, Rm. 830, 11 W. 42 St., N.Y.C.

KRAUS & NUSSBAUM
КРАМНИЦЯ МУЖЕСЬКОГО ОДЯГУ

Убрання — осінні й зимові плащі, штани, убрання з 2 парами штанів, виконані з тутешніх і імпортованих матеріялів. Ґарантія направок.
Виконуємо на замовлення жіночі і мужеські костюми і плащі.
308 East 86th St. (коло 2 Ave.)
New York City
Tel. RE 4-2471

ЧИТАЙТЕ „СВОБОДУ"

• МЕШКАННЯ •

ДО ВИНАЙМУ

3-КІМНАТНИЙ АПАРТАМЕНТ між 14 вул. & Ave. B, N. Y. C.
Телефонувати вечорами
BU 4-3672

АПАРТ. 4-ПОВЕР. ДІМ
5 кімнат вільних. Готівки $4,000. Ціна $23,000. Добрі сплати морґеджу, добрий прихід. Близько парку.
O. KUPCHYNSKY — OR 4-5690
80 E. 7th St., New York City

ЩАДІТЬ У ЛЕГКИЙ СПОСІБ
КУПУЙТЕ СВОЇ БОНДИ
ЧЕРЕЗ ПЕЙРОЛ СЕЙВІНҐС

Можна тепер дістати в ЗДА "UKRAINIAN SALVE MAZ."

UKRAINIAN — УКРАЇНСЬКА МАСТЬ — SALVE

НА АРТРЕТИЗМ, ПОСТРІЛ І РЕВМАТИЗМ.
МАСТЬ UKRAINIAN SALVE помагає на облекшення болів і поганого почуття, що його викликує постріл, артретизм і ревматизм. Приносить пільгу в болях мускулів, які є наслідком надмірної праці і перевтоми. Цю масть поручається особливо на болі мускулів на спині в лопатках, на раменах і суглубах. Замовте відразу один слоїк.

2 oz	$1.25
поштова оплата	.15

Пишіть до:
DUFFERIN DRUG STORE
239 Dufferin Avenue
Department 2.
Winnipeg, Man., Canada

• MISCELLANEOUS •

ЯКЩО Я ПОТРЕБУЮ ОПАЛУ телефоную
UN 7-2700
BEHRENS Bros.
COMPLETE FUEL SERVICE
5711 TONNELLE AVE.,
NO. BERGEN, N. J.

ПОВНА
модернізація домів
Комфорт
НИЗЬКІ МІСЯЧНІ СПЛАТИ.

Лазничка	Малювання
Кухня	Підлоги
Дахи	Веранди
Викінчування	Огорожі
Піддашшя	Столярство

Перерібки — Додатки.
Зайдіть сьогодні!
NATIONAL HOMES
1536 Liberty Ave., Hillside, N.J.
Call WAverly 6-6261
or JOurnal Square 2-4360

Погребник — Bronx
HENRY STOLZENBERGER, Inc.
Директор Похоронного заведення.
59 East 162nd St., Bronx, N. Y.
CY 3-4343 Otto F. Pummer, Pres.

ДИТЯЧІ ВІЗКИ З НІМЕЧЧИНИ

Чудові, модерні, практичні і недорогі.
ЖАДАЙТЕ НАШОГО ЦІННИКА.
Прошу писати по-німецьки або по-англійськи.
ROBO IMPORT - EXPORT
Maplewood, N. J. — ES 2-6453
Show room: 1350 Springfield Avenue
• Щоденно і в неділю до 2 P.M. •

ВИСИЛАЄМО ПАЧКИ

ДО ВСІХ КРАЇН ЕВРОПИ І СВІТУ

Мито й усі інші оплати платить надавець у нас. Відборець не платить нічого при відборі Вашої посилки.
Висилаємо нову й уживану одежу та взуття, мануфактурні товари, шкіру й товари першої потреби. Вага одної посилки не може бути більша як 22 фунти разом з опаковкою.
• ВИСИЛАЄМО ТАКОЖ ЛІКИ •
ДОБРА ОБСЛУГА. СКОРА И ҐАРАНТОВАНА ДОСТАВА.
По додаткові інформації й цінники пишіть або телефонуйте до нас:
Amerpol Enterprises
11661 JOS. CAMPAU, DETROIT 12, MICH.

EVergreen 3-4450
Maple Coal & Coke Co.
Anthracite FUEL OIL Bituminous
OIL BURNERS — Sales and Service
72-74 BOX STREET BROOKLYN 22, N. Y.
Deliveries to MANHATTAN • BRONX • QUEENS
Власник Т. КУДЛАК

УВАГА! НЮАРК І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

➤ У МІСТІ НЮАРКУ ВІДКРИТА НОВА ◄

КРАМНИЦЯ ДЛЯ ВИСИЛКИ ПАКУНКІВ

ДО ВСІХ КРАЇН ЕВРОПИ.

- Висилаємо поживу, нову і ношену одежу, суконні, шкіряні і текстильні вироби, медикаменти і т. п. Вишліть своїм рідним і знайомим різдвяний або новорічний подарунок.
- Пакунки будуть доставлені до місця призначення протягом шости тижнів. Посилки вислані повітряною поштою будуть доручуватися протягом 7-10 днів.
- Висилаючий одержить особисту посвідку від відборця пакунка. Висилки пакунків і доручення ґарантується.
- Всі посилки повнотою оплачується тут включно з митом. Той, що одержить пакунок не буде нічого доплачувати.

КАНЦЕЛЯРІЯ ВІДКРИТА КОЖНОГО ДНЯ ВІД 9-ої ГОД. РАНКУ ДО 6-ої ГОД. ВЕЧОРОМ.
В СУБОТУ ВІД 9-ої РАНО до 4-ої ГОДИНИ ПОПОЛУДНІ.

PACKAGE EXPRESS CO.
305 MARKET STREET NEWARK, N. J.
Тел.: MItchell 2-2452
(Біля Пенсилвенія станції в місті Нюарку).

✝

Ділимося сумною вісткою, що дня 7-го грудня 1955 р., помер в 64 р. життя, наш Найдорожчий Муж, Батько, Дідо і Брат

бл. п. Іван ПАВЛИК

замешкалий 123 William St., Roselle, N. J. Покійний був членом Української Католицької Церкви св. Володимира в Елизабеті, де жив довгі роки, і Т-ва „Запорозька Січ" Відділ 3 УНСоюзу в Елизабеті.

Залишив горем прибиту дружину Юґаску, чотири доньки, одного сина, сім внуків, три сестри і одного брата.

Похорон відбудеться в суботу, 10-го грудня, о год. 8:30 рано з похоронного заведення Meekins Funeral Home при So. Broad St., Elizabeth, N. J., на цвинтар Rosehill Cemetery в Linden, N. J. Похороном заряджуватиме Kain Mortuaries, Inc., Perth Amboy, N. J.

Вічна Йому Пам'ять!

РОДИНА

✝

Ділимося сумною вісткою, що наш Дорогий Приятель — Односельчанин —

бл. п. Теодор БІЛАН

довголітній кооператор в Кійданцях, повіт Збараж, Зах. Україна, проживши 58 років, по довгій а тяжкій недузі, упокоївся в Бозі дня 24-го листопада, заосмотрений Найсвятійшими Тайнами.

Покійний залишив на Україні дружину Анну, сина Павла з жінкою і дітьми, та доньку Марію.

Похорон відбувся дня 26-го листопада в Нюарку з похоронного заведення Литвин & Литвин — до церкви св. Івана Хрестителя, а відтак на кладовище Evergreen в Елизабет. — Хай американська земля буде Йому легкою.

Горем прибиті
БОГДАН і МАРІЯ РОБАКИ — з дітьми.

ПОДЯКА

Складаємо щиру подяку Отцям о. Краєвському, о. Клепарчукові, о. Сіркові з Пассайку і о. Кочержукові. Всім, які брали участь в похороні й віддали послідну прислугу Покійному та Всім, які купили квіти й дали на Службу Божу.

Богдан і Марія РОБАКИ

• PROFESSIONALS •

DR. ANNA MESSING
ЛІКАР З ВАРШАВИ
Косметика, лікарське усунення всіх вад цери, зайвого волосся, зморщок. "Facial Uplift" без операції.
Приймає після умови.
Телеф.: PLaza 7-1282
130 West 57 St. New York City

• FARMS FOR SALE •

БАЖАЄТЕ МАТИ ФАРМУ?
Пишіть по-українськи за безплатними описами (в укр. мові) і знимками фарм.
VIC'S FARM AGENCY
113 W. Division Street,
Neillsville, Wisconsin

КУПУЙТЕ в ПІДПРИЄМСТВАХ, що ОГОЛОШУЮТЬСЯ в „СВОБОДІ"

ІВАН ВУЙКІВ

знана українська
ФУТРЯНА ФІРМА
виконує на замовлення елеґантні футра по найновіших фасонах і з досконалих шкірок.
Також переробляє старі футра на найновіші фасони.
Приймаємо футра на переховування. Відбір і достава на місце.
J. Wujkiw, Inc.
Manufacturing FURRIER
111 East 7th Street,
New York 9, N. Y.
Тел. SPring 7-8710

ДЛЯ ТИХ, ЩО ЗАЛИШИЛИСЬ В ЕВРОПІ

МИ МОЖЕМО ВИСЛАТИ РІЗНІ, ДОРОГОЦІННІ МАТЕРІЯЛИ — ТЕКСТИЛЬНІ ВИРОБИ, ОБУВУ, ХАРЧІ И ЛІКИ. • ПРИ ВІДБОРІ НЕ ЗАПЛАТЯТЬ НІЧОГО — В ЦІНИ ВКЛЮЧЕНІ ВСІ ОПЛАТИ МИТА.

ТЕКСТИЛІ — Kamgarn tennis на мужеські і жіночі костюми (3 ярди)	$29.00
Serge — вовняні матеріяли—синя і бронзова — трівкий кольор	29.50
Велюр на жіночі плащі	26.00
Шкотські вовняні матеріяли на сукні ..	18.00
Французький шовк (4 ярди)	12.00
СВЕТЕРИ і СПІДНЄ БІЛЯ — Два комплети жіночого білля (чиста вовна)	$13.00
Мужеські светери з довгими рукавами ..	10.60
БАБУШКИ — 1½ ярда x 1½ ярда — чисто вовняні, різні кольори	9.00

ЧЕРЕВИКИ

Вистелені футерком, шкіряні мужеські і жіночі черевики	$18.00
Мужеські і жіночі, англійського виробу, першої якости	$15.15

ХАРЧОВІ ПАЧКИ ВСІХ РОДІВ

STREPTOMICINE 10 grams	$ 6.00
PENICILINE in Oil — 3 мільйони одиниць	2.50

НАЙБІЛЬША ВАГА ПАЧКИ — 19 ФУНТІВ. $5.00 ДОДАТКОВО ДО КОЖНОЇ ПАЧКИ НА ОПЛАТУ ПЕРЕСИЛКИ. УЖИВАНУ ОДІЖ ВИСИЛАЄТЬСЯ З ЛОНДОНУ.

TAZAB OF LONDON
10 East 39th Street
New York, N. Y.
MUrray Hill 4-3281

PRACTICAL Furniture Co.

92 FIFTH AVE. (bet. 14 & 15 Sts.) NEW YORK 11, N.Y.
(попереднє приміщення при 120 University Place)
• Великий вибір модерних і давніх фасонів меблів. •
Добра якість — Спальні, Їдальні, Вітальні, — окремі штуки ліжка — матраци — лямпи й інше.
Низькі ціни. — Довільні сплати. — Чесна обслуга.
Крамниця відкрита від 10:30 — 8 P.M.
Говоримо по-українськи і по-німецьки.
Зайдіть і переконайтеся, що в нас є дешевше.
Телеф. ALgonquin 5-6248

Членство в Українському Народному Союзі — це ваш національний обов'язок і особистий інтерес! Вступайте в члени У. Н. Союзу!

Phone MA 7-1761
PETER S. MURIANKA
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
FUNERAL DIRECTOR
413 Fairmount Avenue
Philadelphia 23, Pa.

ІВАН КОВАЛЬЧИК

FUNERAL HOME
COMPLETELY AIR CONDITIONED
ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕЙТІ NEW JERSEY
Ціни приступні для всіх
Обслуга чесна і найкраща.
У випадку смутку в родині кличте як в день так і в ночі:
KOWALCHYK JOHN
129 GRAND STREET,
cor. Warren Street,
JERSEY CITY 2, N. J.
Tel. HEnderson 4-5131

Lytwyn & Lytwyn

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга Щира і Чесна
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
IRVINGTON, N. J.
NEWARK, N. J.
ESsex 5-5555

ІВАН БУНЬКО

УКР. ПОГРЕБНИК
Обслуга чесна і найкраща
ЦІНИ ПРИСТУПНІ
John Bunko
Licensed Undertaker & Embalmer
REASONABLE PRICES
437 EAST 5th STREET
New York City
Telephone: GRamercy 7-7661

ПРИЛАДЬТЕ СОБІ САМІ!

ЗУБРІВКА

з імпортованої зубрової трави.

- Вложіть кілька стебелин трави до фляшки чистої горілки і за день або два ви одержите найкращий в світі ароматичний, захоплюючий і екзотичний напиток на свята.
- З одної пачки можна зробити 12 кварт Зубрівки.

Задоволення ґарантоване або зворот грошей.
ЗАМОВЛЯЙТЕ ТЕПЕР! — ЦІНА $1.00
WORLD HERB Co.
Dept. A
459 — 18th AVENUE, NEWARK 3, N. J.
➤ ПОТРІБНІ ГУРТОВІ И ДЕТАЙЛІЧНІ ПРОДАВЦІ ◄

DUNLEY HAT SHOP

14 SAINT MARK'S PLACE, NEW YORK CITY
(Іст 8 вул., між 2-3 Евеню)

має на складі великий вибір осінніх і зимових КАПЕЛЮХІВ від $3.99 та більше. Маємо також великий вибір фільцових велюрових капелюхів найкращої якости в різних кольорах і найновіших фасонах власного виробу та відомої марки капелюхи KNOX. Кожний капелюх ґарантований. Куплений в нас капелюх чистимо фабричною методою. Пригадуємо, що у нашому відділі МУЖЕСЬКОЇ ҐАЛЯНТЕРІЇ першої якости різнородні сорочки, знаної марки "JAYSON" й інші від $1.99 вгору. Всі сорочки ґарантовані в пранні. У великому виборі також: дощевики, парасолі, імпортовані светери, краватки, шкарпетки, паски, шалики й інші зимові речі.

Просимо зайти і переконатись про високу якість матеріялу та низьку фабричну ціну. — Говоримо по-українськи. — Слухайте наші оголошення по радіо-програмі п. Мельника кожної неділі між 7-8 год. рано на хвилях 1480, станція WHOM.

• Отворено щоденно до 8-ої веч., в суботи до 10:00 •

DUNLEY HAT SHOP
14 SAINT MARK'S PLACE (East 8th St. Bet. 2-3 Ave.) NEW YORK, N. Y.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКР. ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
Контрольована температура, Модерна каплиця до ужитку даром.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568